

Sygn. akt

III AUa 95/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	<i>SSA Barbara Gonera</i>
	Sędziowie:	<i>SSA Irena Mazurek (spr.)</i> <i>SSA Ewa Preneta-Ambicka</i>
	Protokolant	st. sekr. sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **13 lutego 2019 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **C. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o prawo do rekompensaty

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **23 listopada 2017 r.** sygn. akt **III U 692/17**

I. z m i e n i a zaskarżony wyrok jak też poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 31 sierpnia 2017r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy C. C. prawo do rekompensaty, poczynszy od dnia 1 sierpnia 2017r., stwierdzając brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy C. C. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych)

tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13 lutego 2019 r.

Decyzją z dnia 31 sierpnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy C. C. prawa do rekompensaty, dochodzonej wnioskiem z dnia 18 sierpnia 2017 r. w trybie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 664). Powołując w podstawie prawnej decyzji art.21 ww. ustawy organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnił koniecznego warunku nabycia prawa do dochodzonego świadczenia, ponieważ nie udowodnił wymaganego na dzień 1 stycznia 2009 r. 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych a jedynie 9 lat, 2 miesiące i 20 dni. Jednocześnie organ rentowy wyjaśniał, że nie został w tym względzie uznany okres zatrudnienia wnioskodawcy od 1 stycznia 1972 r. do 31 grudnia 1978 r. w (...) M. z uwagi na wadliwość przedłożonego świadectwa pracy w warunkach szczególnych .

Wnioskodawca C. C. odwołał się od powyższej decyzji ZUS do Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu . W odwołaniu z dnia 19 września 2017 r. wnioskodawca, domagając się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do rekompensaty zarzucił, że wbrew stanowisku pozwanego organu rentowego legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, do którego należy także zaliczyć pracę w (...) M., kiedy to wykonywał prace szlifierskie i frezerskie przy obróbce odlewów żeliwnych pomimo formalnego stanowiska ślusarza i wiertacza maszynowego, co dodatkowo (poza kwalifikowanym świadectwem pracy z tego okresu) potwierdzić mieli – wnioskodawcy do przesłuchania - świadkowie.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 października 2017 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie żądania wnioskodawcy z tego samego względu jaki powołany został w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Niezależnie od tego organ rentowy zwrócił uwagę, że roszczenie wnioskodawcy winno być także rozpoznane w aspekcie przewidzianego w art.2 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych, odszkodowawczego charakteru dochodzonego świadczenia .

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia

23 listopada 2017 r. (sygn. akt III U 692/17) oddalił odwołanie C. C.. U podstaw tego rozstrzygnięcia legło stanowisko sądu pierwszej instancji, że jakkolwiek odwołujący się na dzień 1 stycznia 2009 r. wykazał ostatecznie wymagany 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych (przy uwzględnieniu okresu zatrudnienia od 1 stycznia 1972 r. do 31 grudnia 1978 r. w (...) M., jako pracy przewidzianej w Dziale III poz.23 Wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tak w oparciu o dowody osobowe jak i dowody z dokumentów), to jednak w sytuacji gdy był on uprawniony do emerytury w obniżonym wieku, a tylko z prawa tego nie skorzystał wystąpiła, przewidziana w art.21 ust.2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 664). negatywna przesłanka do uwzględnienia jego żądania przyznania rekompensaty . W tym względzie Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu przywoływał bowiem legalną definicję tego świadczenia zawartą w art. 2 pkt 5 ww. ustawy, jako świadczenia o charakterze odszkodowawczym . W podstawie prawnej wyroku powołany także został art. 477¹⁴ § 1 k.p.c..

Wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 23 listopada 2017 r. zaskarżony został przez wnioskodawcę C. C., który w apelacji

z dnia 5 stycznia 2018 r, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie żądania odwołania przy zasądzeniu od organu rentowego poniesionych kosztów postępowania apelacyjnego zarzucił, że dokonana przez sąd pierwszej instancji wykładnia art.21 ust.1 i 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 664) jest nieprawidłowa, bo nie uzyskał uprzednio decyzji organu rentowego o przyznaniu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy

w warunkach szczególnych ,stad nie wystąpiła przewidziana w ust.2 powołanego przepisu przesłanka negatywna wyłączająca jego prawo do rekompensaty.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na apelację z dnia 29 stycznia 2018 r. wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej, podkreślając prawidłowość oceny prawnej sprawy sądu pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ,rozpoznając apelację wnioskodawcy C. C. , zważył co następuje;

Wniesiony przez wnioskodawcę środek odwoławczy skutkować musi wydaniem przez tut. Sąd orzeczenia reformatoryjnego .

Zgodzić się bowiem co do zasady ze skarżącym przyjdzie , że wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 23 listopada 2017 r. wydany został z naruszeniem prawa materialnego tj. art. 21 ust.2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1924) przez nieuzasadnione przyjęcie ,że w przypadku wnioskodawcy wystąpiła negatywna przesłanka wyłączająca jego prawo do rekompensaty , jakkolwiek z innych względów niż te naprowadzone przez niego w apelacji .

Akceptując bowiem w zupełności wyrażony przez sąd pierwszej instancji pogląd prawny o braku uprawnienia do rekompensaty osób , które ex lege nabyły prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych

(względnie do emerytury pomostowej) z uwagi na zawarty w definicji legalnej tego świadczenia z art.2 pkt 5 wyżej powołanej ustawy o emeryturach pomostowych jego odszkodowawczy charakter (co potwierdził wprost Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 maja 2018 r. III UK 88/17, OSNP 2019/2/23) , tut . Sąd musi jednocześnie zauważyć ,że poza tak określonym ogólnym stwierdzeniem, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu nie pokusił się jednak (co było jego obowiązkiem) o szczegółowe podanie na jakiej podstawie odwołujący się miałby nabyć ex lege prawo do wcześniejszej emerytury , przy jednoczesnym sprawdzeniu spełnienia przez niego koniecznych ku temu przesłanek.

Tymczasem , jak ustalił tut. Sąd w oparciu o akta emerytalne i kapitałowe wnioskodawcy C. C. ur. (...) , na dzień 1 stycznia 1999 r. nie legitymował się on 25 letnim stażem ubezpieczeniowym , a jedynie stażem w wymiarze 18 lat, 7 miesięcy i 22 dni , jak również na ww. datę nie mógł wykazać 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych , bo ten z kolei wyniósł zaledwie 7 lat i 4 miesiące a jest to , uznany przez sąd pierwszej instancji w przedmiotowej sprawie, 7 letni okres zatrudnienia od 1 stycznia 1972 r. do 31 grudnia 1978 r.

w (...) M. oraz 4 miesięczna praca (od 1 września 1998 r. do 31 grudnia 1998 r.) w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w M. przy wywozie nieczystości .Jednocześnie obniżony wiek emerytalny 60 lat odwołujący się uzyskał w dniu 11 kwietnia 2011 r. Tym samym nie wystąpiły przewidziane w art.32, art. 46 , czy art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U . 2018 r., poz. 1270 ze zm.) przesłanki warunkujące nabycie przez niego ex lege prawa do emerytury w obniżonym wieku

z tytułu pracy w warunkach szczególnych .Wnioskodawca nie nabył też ex lege prawa do emerytury pomostowej , skoro po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1

i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (art.4 ww. ustawy) , ten bowiem w wymiarze uwzględnionym przez ZUS : 9 lat 2 miesięcy i 20 dni zakończył się jeszcze

z dniem listopada 2007 r. (zatrudnienie w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w M.- praca przy wywozie nieczystości), a z kolei pozostały okres kwalifikowanego zatrudnienia wnioskodawcy od 1 stycznia 1972 r. do 31 grudnia 1978 r. w (...) M. (praca przy wybijaniu oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów) nie jest kwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w przepisach ww. ustawy o emeryturach pomostowych , co wykluczało także nabycie przez wnioskodawcę prawa do tego świadczenia w trybie art.49 tej ustawy. Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów stwierdzić ostatecznie należało ,że po stronie odwołującego się nie wystąpiła przewidziana w art.21 ust.2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1924) negatywna

przesłanka wyłączająca jego prawo do rekompensaty . Skoro zaś wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych , to prawo do rekompensaty mu przysługuje .

Mając więc powyższe na względzie i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku . Tak przyjęty końcowy wynik sprawy uzasadniał z kolei obciążenie pozwanego organu rentowego poniesionymi przez wnioskodawcę kosztami postępowania apelacyjnego w kwocie 270 zł , na którą składają się : opłata sądowa od apelacji w wysokości 30 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 240 zł o czym orzeczono jak w pkt II sentencji wyroku, na podstawie art.98 §1 k.p.c. w zw.

z art.108 §1 k.p.c. oraz § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 22 października 2015 r., w sprawie opłat za czynności adwokackie (t. j. Dz.U. z 2018 r.,poz.265) .